

'Het beste OenG-artikel 2020'

Het artikel 'Afstuderen met authentieke beroepsproducten' van de auteurs Lottie Kuijt-Evers, Britt Kraaijevanger, Peter Renden, Sam Schrevel en Jeroen Dikken heeft de 'Henk Ritzen-prijs 2020' gewonnen. De auteurs zijn verbonden aan de Haagse Hogeschool, Faculteit Gezondheid, Voeding & Sport, Opleiding tot Verpleegkundige. De juryleden dr. Marieke Fix en dr. Bert van Veldhuizen kozen onder voorzitterschap van de oud-hoofdredacteur van OenG dr. Henk Ritzen uit vijf genomineerden het beste OenG-artikel van 2020.

TEKST: HENK RITZEN, JURYVOORZITTER

De genomineerden

De volgende vijf artikelen van OenG-auteurs zijn door de jury beoordeeld:

- **Andries Hiskes, Jeroen Dikken, Peter Renden en Wendy Heemskerk** met hun artikel: *Onderzoeksmethode voor studenten verpleegkunde*. Gepubliceerd in de rubriek 'Best Practices' in nummer 2. De auteurs zijn verbonden aan de hbo-v van De Haagse Hogeschool, en aan de HagaAcademie & Innovatie van het HagaZiekenhuis te Den Haag.
- **Marjolein Albers, Carin de Boer en Robbert Gobbens** met hun artikel: *Onderlinge deskundigheidsbevordering voor en door zorgmedewerkers en studenten*. Gepubliceerd in de rubriek 'Leerpraktijk' van nummer 3. De auteurs zijn werkzaam aan de Hogeschool Inholland.
- **Lottie Kuijt-Evers, Britt Kraaijevanger, Peter Renden, Sam Schrevel, Jeroen Dikken** met hun artikel: *Afstuderen met authentieke beroepsproducten*. Gepubliceerd in de rubriek 'Best Practices' in nummer 4. De auteurs werken aan de Haagse Hogeschool.
- **Frank de Jong, Thomas Lans en Tess Beking** met hun artikel: *Wat is de impact van de COVID-19 lockdown en onderwijs op afstand op de mbo-student?* Gepubliceerd in de rubriek 'Onderzoek actueel uitgelicht' in nummer 5. De auteurs zijn werkzaam aan de Open Universiteit/Aeres Hogeschool Wageningen en bij ECBO.
- **Bert Baarslag, Lilian Vloet, San de Vroom, Sivera Berben en Remco Ebben** met hun artikel: *Ontwikkeling van een vernieuwd onderwijsprogramma gericht op personen met verward gedrag in de keten van de acute hulpverlening*. Gepubliceerd in de rubriek 'Best Practices' in nummer 6. Alle auteurs zijn verbonden aan het lectoraat Acute Intensieve Zorg van de Academie Gezondheid en Vitaliteit bij de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

Twee juryrondes

De genomineerde artikelen waren voor de jury inspirerend, innovatief en sloten aan bij de actualiteit. Ze waren prettig leesbaar en goed afgestemd op de abonnees van OenG. Hierdoor lagen de beoordelingen van de individuele juryleden dicht bij elkaar. Deze eensgezindheid geeft aan dat de kwaliteit van de artikelen goed voldoet aan de eisen van een professioneel artikel, en tegelijkertijd is dat indicatief voor de reviewkwaliteit van de OenG-redactie. De jury heeft de genomineerde artikelen in twee rondes beoordeeld. Zonder auteurs van de genomineerde artikelen tekort te doen, zijn de volgende auteurs naar het oordeel van de jury doorgeslagen naar de laatste ronde: (1) Marjolein Albers et al. (2) Frank de Jong et al. en (3) Lottie Kuijt-Evers et al. We bespreken de drie artikelen die in de laatste ronde zijn beoordeeld.

Artikel van Marjolein Albers et al.

Het artikel van Marjolein Albers is een leerpraktijk en bedoeld om de lezer handreikingen te geven om zelf klinische lessen op te zetten. De handreikingen zijn gebaseerd op wetenschappelijke inzichten uit onder andere de pedagogiek en didactiek. Hiervoor wordt onder meer het model 'didactische analyse' gebruikt. Een prima model dat afkomstig is van een van de grondleggers van de onderwijskunde, de Groningse hoogleraar Leon van Gelder (1913-1981); dus een onderwijskundige reus. Zijn model is nog steeds actueel en zorgt in deze leerpraktijk voor samenhang in de leeractiviteiten die tijdens de voorbereiding, de uitvoering en de evaluatie van de klinische les worden uitgevoerd. Deze samenhang blijkt uit de wijze waarop de klinische les beschreven en met verhelderende voorbeelden aangevuld wordt (format lesopzet, formulier coaching persoonlijk leerdoel, en formulier overzicht feedback en feedforward). De auteurs

leggen duidelijk uit hoe studenten de leerdoelen tijdens de stage moeten ophalen. Het concept 'didactische analyse' wordt aangevuld met het zelfstandig leren van de student, waardoor de motivatie en de betrokkenheid van de student met de klinische les worden verhoogd. Volgens de jury een uitstekende leerpraktijk die qua puntenaantal net niet als winnaar uit de bus is gekomen.

Artikel van Frank de Jong et al.

Het artikel van Frank de Jong et al. sluit aan op de actualiteit van corona en biedt de lezer inzicht in de impact die de coronacrisis heeft op de belevingen van de mbo-student en de -docent. Gedreven door een oplossingsgerichte mentaliteit van de onderwijsteams kwamen in de mbo-instellingen online onderwijs, flexibilisering en gepersonaliseerd leren in een stroomversnelling. De auteurs concluderen dat onder andere 72 procent van de docenten van de mbo-instellingen ook na de pandemie dit online onderwijsaanbod willen voortzetten. Een artikel met wetenschappelijke data voor de gehele mbo-sector, maar met minder aandacht voor gevolgen van de pandemie specifiek voor de zorgopleidingen. Ook dit artikel haalde het in puntenaantal net niet...

Het winnende artikel van Lottie Kuijt-Evers et al.

Dit artikel zoekt naar nieuwe oplossingen op de grens van het curriculumontwerp en de wettelijke eisen van de overheid. Deze wettelijke eisen hebben betrekking op de mate waarin de opleiding rendeert (het prestatie-criterium) en in staat is zich aan de wettelijke regels en voorschriften te houden (onder andere de verplichte urennorm). Deze zogenaamde deugdelijkheidseisen worden gecontroleerd door de onderwijsinspectie (mbo) en door een onafhankelijk orgaan als de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie, afgekort NVAO (hbo). Vanuit deze overheidsaansturing ontwerpen docenten jaar in, jaar uit hun curricula en zorgen zij dat zij binnen de kaders van de overheid blijven. De overheidssturing voelt als een dwingend kader en belemmert de innovatiekracht van het team. Door dit dwingende keurslijf worden minder snel externe ontwikkelingen van de praktijkinstellingen opgepakt. Datzelfde geldt voor de scriptie in het hbo. Een verplicht ritueel, afgekeken van de universiteiten en bedoeld voor de ontwikkeling van een onderzoekende houding bij de student. Echter, de scriptiepraktijk is weerbarstiger. Het schrijven van een scriptie is voor veel studenten een struikelblok. Veel studenten voelen zich onvoldoende voorbereid om een scriptie te schrijven, lopen hierdoor studie vertraging op, en sommigen zijn zelfs niet in staat hun opleiding af te ronden. De studenten die de scriptie tijdig afronden, zien hun onderzoeksresultaten verdampen, omdat de arbeidspraktijk ze niet erkent. Dat is jammer voor het vele werk en de uren die een student samen met zijn scriptiebegeleider hierin hebben geïnvesteerd. Kortom werk aan de winkel!

Een nieuw afstudeerprogramma

De winnende auteurs zagen in het nieuwe opleidingsprofiel BN2020 hun kans het afstudeerprogramma te herontwerpen. Niet terug naar de verplichting een onderzoek te doen en een artikel te schrijven, maar de competenties die binnen een onderzoek worden ontwikkeld te verleggen naar het ontwerp van een beroepsproduct. 'Zorgen voor meerwaarde voor de praktijkinstellingen', aldus de auteurs. De onderzoekscyclus werd veranderd in een ontwerpcyclus: analyseren, adviseren, ontwerpen, fabriceren, en handelen. Studenten pakken het ontwerp fundamenteel op. Zij verrichten een contextanalyse vanuit de literatuur en betrekken hierbij de afdeling waarvoor het product wordt ontworpen. Studenten formuleren een doel, een onderzoeksvraag en starten een literatuurstudie. Een en ander mondt uit in een gedegen projectvoorstel dat door de begeleider wordt beoordeeld. Het voorstel is bedoeld om geld en middelen vrij te maken voor het ontwerp.

Studentervaringen

Studente Britt Kraaijevanger (vierdejaarsstudent hbo-v, werkzaam op de afdeling interne oncologie en coauteur) paste een actiegericht onderzoeksmethodiek toe. Zij ontwierp een instructiefilm (adviesproduct) over de NEX+10-methode. Een film als onderdeel van de kwaliteitszorg van de praktijkinstelling. Vanuit een strak opgesteld onderzoeksschema voerde Britt het actie-onderzoek uit. Sterk voor de validiteit en betrouwbaarheid van het beroepsproduct. Door in het artikel de bijdrage van de student helder uit te leggen, wordt inzicht geboden in de praktische uitvoerbaarheid van het beroepsproduct. Onderzoek krijgt een duidelijke functie in het ontwerp, waardoor een cross-over ontstaat tussen onderzoek en beroepsproduct.

Met dit winnende artikel leren de auteurs Lottie Kuijt-Evers, Britt Kraaijevanger, Peter Renden, Sam Schrevel en Jeroen Dikken ons dat docenten zich niet gevangen moeten voelen in het wettelijke web van regels en voorschriften, maar creatief en wendbaar moeten zijn en durven te experimenteren. Waardoor leerprocessen ontstaan die passen bij de vragen van nu, aansluiten op de competenties van de huidige studenten en meerwaarde hebben voor de zorgpraktijk. Het winnende artikel laat zien hoe het ontwerp van een beroepsproduct bijdraagt aan de innovatie in de praktijkinstelling. De auteurs dragen met het ontwerp van beroepsproducten bij aan het kennisdomein van onderwijs en gezondheidszorg. Dat verdient de felicitaties van de jury.

Uitdaging

De jury hoopt dat deze prijs toekomstige auteurs uitdaagt een artikel te schrijven. Neem contact op met de redactie van OenG en misschien wordt uw bijdrage in 2022 genomineerd voor 'het beste OenG-artikel 2021'!